

Sarajevo, 24.01.2022. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
17.01.2022. – 21.01.2022.

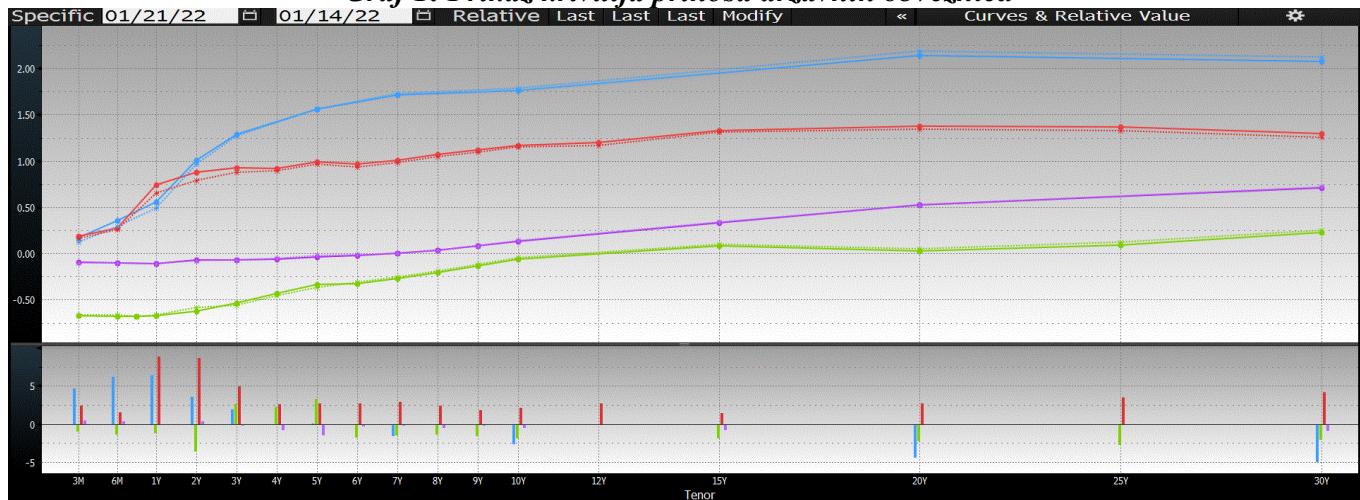
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona	SAD	Velika Britanija	Japan
	14.1.22 - 21.1.22	14.1.22 - 21.1.22	14.1.22 - 21.1.22	14.1.22 - 21.1.22
2 godine	-0,58 - -0,62 ↘	0,97 - 1,00 ↑	0,80 - 0,88 ↑	-0,07 - -0,07 →
5 godina	-0,36 - -0,33 ↑	1,56 - 1,56 →	0,97 - 1,00 ↑	-0,02 - -0,04 ↘
10 godina	-0,05 - -0,07 ↘	1,78 - 1,76 ↘	1,15 - 1,17 ↑	0,14 - 0,14 →

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi	
	14.1.22	- 21.1.22
3 mjeseca	-0,643	- -0,660 ↘
6 mjeseci	-0,665	- -0,679 ↘
1 godina	-0,647	- -0,663 ↘

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleni), SAD (plavi), Velike Britanije (crveni) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 21.01.2022. godine (pune linije) i 14.01.2022. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Prinosi obveznica eurozone su do polovine protekle sedmice bilježili postepeni rast, te je tokom trgovanja u srijedu prinos na desetogodišnje obveznice njemačke prvi put od maja 2019. godine zabilježio nivo iznad 0%. Najveći uticaj na ovakva kretanja imali su povećani izgledi agresivnijeg povećanja kamatnih stopa Feda, a što se odrazilo i na povećanje izgleda rasta kamatnih stopa ECB već u septembru ove godine, uprkos insistiranju većine zvaničnika ECB da je vjerovatnoća povećanja kamatnih stopa u 2022. godini veoma mala. Ipak, do korekcije prinosa naniže došlo je već u četvrtak, nakon što je predsjednica ECB Lagarde još jednom ponovila da se očekuje stabilizacija inflacije u eurozoni ove godine, a da bi nakon toga trebalo da bilježi pad ka ciljanom nivou od 2%. Pored toga isključila je mogućnost da ECB slijedi putanju Feda, u smislu bržeg povlačenja stimulativnih mjera, jer se ove dvije regije nalaze u različitim situacijama kako o pitanju visine inflacije tako i o pitanju brzine ekonomskog rasta. Ipak, u

petak je Lagarde izjavila da ECB mora biti otvorena za bilo koju vrstu promjena prognoza inflacije, koje će biti dostupne za nekoliko mjeseci, a koje bi mogle izgledati drugačije, te da će u tom trenutku možda morati da pregleda svoju „mapu puta“. Pad prinosa obveznica je dodatno intenziviran tokom trgovanja u petak zbog zabrinutosti investitora izazvane povećanim tenzijama između SAD i Rusije, kao i zbog rasprodaje dionica iz tehnološkog sektora, što je dovelo i do globalnog pada vrijednosti indeksa na kraju prošle sedmice.

Prošle sedmice objavljen je izvještaj sa decembarske sjednice UV ECB u kojem se navodi da su neki članovi upozorili da scenario „veće inflacije duže vrijeme“ ne može biti isključen. Takođe, neki od članova su bili mišljenja da ne bi trebalo odati utisak da su oni (ECB) posvećeni kupovinama obveznica nakon ove godine, iako je postojala saglanost za nastavak upotrebe APP programa.

Vlada Italije je odobrila novi program pomoći vrijednosti oko 3,2 milijarde EUR, koji bi trebalo da bude usmjeren ka najviše pogodjenim sektorima tokom posljednjeg kruga restriktivnih mjera uvedenih u decembru prošle godine.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Indeks povjerenja potrošača – EZ (prelim.)	JAN	-9,0	-8,5
2.	ZEW indeks trenutnog povj. investitora – Njemačka	JAN	-8,8	-10,2
3.	ZEW indeks očekivanog povj. investitora – Njemačka	JAN	32,0	51,7
4.	Bilans tekućeg računa – EZ (u milijardama EUR)	NOV	-	23,6
5.	Output građevinskog sektora – EZ (G/G)	NOV	-	0,5%
6.	Trgovinski bilans – Italija (u milijardama EUR)	NOV	-	4,16
7.	Trgovinski bilans – Španija (u milijardama EUR)	NOV	-	-4,21
8.	Stopa inflacije – EZ (final.)	DEC	5,0%	5,0%
9.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	DEC	2,6%	2,6%
10.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	DEC	5,7%	5,7%
11.	Stopa inflacije – Italija (final.)	DEC	4,2%	4,2%
12.	Stopa inflacije – Austrija (final.)	DEC	4,3%	4,3%
13.	Stopa inflacije – Irska	DEC	-	5,7%
14.	Proizvođačke cijene – Njemačka (G/G)	DEC	19,3%	24,2%
15.	Proizvođačke cijene – Portugal (G/G)	DEC	-	19,9%
16.	Potrošnja stanovništva – Holandija (G/G)	NOV	-	8,7%
17.	Stopa nezaposlenosti – Holandija	DEC	-	3,8%
				3,7%

SAD

Investitori na tržištu novca očekuju da će Fed na sastanku koji se održava 25. i 26. januara pooštiti monetarnu politiku bržim tempom nego što su očekivali mjesec dana ranije, kako bi ukrotili uporno visoku inflaciju. Očekuje se da bi prvo povećanje od 25 baznih poena moglo da se desi u martu, dok se u ovoj godini sada očekuju ukupno četiri povećanja (ukupno za 105 baznih poena do kraja godine), u odnosu na ranije očekivana tri povećanja. Predsjednik Feda Powell je izjavio da vidi ekonomiju SAD kako „funkcioniše upravo kroz ove talase pandemije“. U želji da se kontroliše rast inflacije, koji je dostigao 40-godišnji maksimum i dodatno zaoštravanje na tržištu, nekoliko zvaničnika Feda je nagovjestilo da će se povećanje kamatnih stopa vrlo brzo desiti. Izgradnja kuća u SAD je u decembru povećana na najveći nivo u posljednjih devet mjeseci, zbog rasta stambenih projekata za višečlane porodice, dok bi rastuće cijene materijala mogle nanijeti štetu ovoj aktivnosti, nakon što je Vlada gotovo udvostručila nivo carina na uvezenu kanadsku građu od mekog drveta. Broj izdatih dozvola za izgradnju kuća, a koje još nisu počele da se grade, je povećan na rekordno visok nivo tokom prošlog mjeseca. Pokazatelj buduće ekonomske aktivnosti SAD je značajno povećan u decembru, što sugerire da će se ekspanzija rasta nastaviti uprkos izazovima uzrokovanim pandemijom Covid19 i očekivanom povećanju kamatnih stopa Feda. Konferencijski odbor je procijenio da će rast GDP u I kvartalu biti usporen na 2,2% na godišnjem nivo. Za ovu godinu se predviđa ekonomski rast od 3,5%.

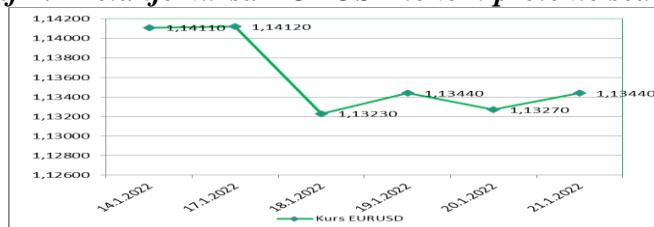
Administracija predsjednika Bidena je tokom prošlog mjeseca odobrila dodatnih 200 miliona USD dodatne pomoći Ukrajini, dok se suočava sa prijetnjama ruske invazije.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno Stanje	Prethodni period
1.	Indeks povjerenja u prerađivačkom sektoru u NY	JAN	25,0	0,7
2.	NAHB indeks tržista nekretnina	JAN	84	83
3.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	14. jan	-	2,3%
4.	Indeks započetih kuća	DEC	1.650.000	1.702.000
5.	Građevinske dozvole	DEC	1.703.000	1.873.000
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	15. jan	225.000	286.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih	8. jan	1.563.000	1.635.000
8.	Prodaja postojećih kuća (M/M)	DEC	-0,6%	-4,6%
9.	Vodeći indeks	DEC	0,8%	0,8%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio pad sa nivoa od 1,1411 na nivo od 1,1344.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Tokom protekle sedmice objavljena su dva važna ekonomска podatka za ovu regiju, a to su inflacija i nezaposlenost. Tokom decembra je inflacija dostigla najveći nivo u posljednjih skoro 30 godina, te je iznosila 5,4%. Guverner BoE Bailey je istakao da je zabrinut zbog toga što bi se inflatori pritisci mogli pokazati dugotrajnijim nego što se ranije očekivalo, navodeći rastuće troškove energije i signale da troškovni pritisci imaju efekat i na plate zaposlenih. Neposredno nakon što su objavljeni podaci za inflaciju, guverner Bailey se obratio zakonodavcima i istakao da će BoE učiniti sve što može kako bi ublažila pritisak na domaćinstva.

Finansijska tržista percipiraju vjerovatnoću od 90% da će BoE povećati referentnu kamatu stopu na sastanku u februaru i to na 0,5%. Bailey je istakao da trenutno tržiste rada izgleda prenapregnuto, te da je to bio jedan od ključnih razloga zbog kojeg je većina članova MPC glasala za povećanje referentne kamatne stope.

Stopa nezaposlenosti, mjerena prema ILO metodologiji za posljednja tri mjeseca zaključno sa novembrom je smanjena na 4,1%, što je ispod očekivanih 4,2% i ujedno se nalazi na najnižem nivou od juna 2020. godine. Nakon ovih podataka ministar finansija Sunak je istakao da su posljednji podaci dokaz da tržiste rada napreduje uz rekordan broj zaposlenih, dok su obavještenja o viškovima zaposlenih najniža od 2006. godine.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Rightmove cijene kuća (G/G)	JAN	-	7,6%
2.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć	DEC	-	-43.300
3.	ILO stopa nezaposlenosti (tromjesečno)	NOV	4,2%	4,1%
4.	Inflacija (G/G)	DEC	5,2%	5,4%
5.	PPI ulazne cijene proizvodnje (G/G)	DEC	13,7%	13,5%
6.	PPI izlazne cijene proizvodnje (G/G)	DEC	9,4%	9,3%
7.	Gfk povjerenje potrošača	JAN	-15	-19
8.	Maloprodaja (G/G)	DEC	3,4%	-0,9%

Tokom protekle sedmice GBP je deprecirala u odnosu na EUR i USD. Kurs EURGBP je zabilježio rast sa nivoa od 0,83546 na nivo od 0,83702, dok je kurs GBPUSD smanjen sa nivoa od 1,3675 na nivo od 1,3553.

JAPAN

Na sjednici BoJ, koja se završila 18. januara nije došlo do promjene aktuelne monetarne politike, te je referentna kamatna stopa ostala na nivou od -0,10%, a ciljni nivo prinosa na desetogodišnje obveznice 0,0%. Ove odluke su bile očekivane, a fokus je bio na novim prognozama koje su manje optimistične u odnosu na očekivanja. BoJ je povećala prognoze inflacije za fiskalnu godinu koja počinje u aprilu na 1,1%, u poređenju sa ranijim prognozama od 0,9%. Takođe, blago su povećane prognoze za inflaciju za fiskalnu 2023. godinu na 1,1% sa prethodnih 1,0%. Kvartalno istraživanje BoJ o inflatornim očekivanjima domaćinstava je zabilježilo rast na najveći nivo u posljednjih 13 godina, kada su u pitanju cijene energetika, iako je sveukupan rast cijena i dalje ispod ciljanog nivoa BoJ od 2%.

Premijer Japana Kishida je izjavio da preuzeti koraci u okviru politike bivšeg premijera Abe, koji obuhvataju masovne monetarne i fiskalne podsticaje, nisu dovoljni za stvaranje održive i inkluzivne ekonomije. Kishida je na virtualnoj konferenciji Svjetskog ekonomskog foruma u Davosu izjavio da ima za cilj da pomogne stvaranju dobrog ciklusa ekonomskog rasta i raspodjele bogatstva.

Zapisnik sa decembarskog sastanka BoJ koji je objavljen u petak je pokazao da je rast stope inflacije privukao pažnju kreatora monetarne politike BoJ, od kojih su neki izjavili da kompanije možda počinju da reaguju agresivnije u prenošenju većih cijena na potrošače. Jedan od članova Odbora BoJ je izjavio da su male mogućnosti da će se u Japanu plate naglo povećati kao u SAD, ali da postoji značajna mogućnost da i ekonomski rast i inflacija nadmaše očekivanja. U izvještaju se navodi i da će slabljenje JPY vjerovatno nastaviti da pozitivno utiče na cijelokupnu ekonomiju, iako to nanosi štetu domaćinstvima kroz povećanje cijena uvozne robe.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikatori	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Osnovne mašinske porudžbine (G/G)	NOV	0,4%	1,0%
2.	Indeks uslužnog sektora (M/M)	NOV	1,0%	0,4%
3.	Industrijska proizvodnja (G/G) final.	NOV	-	5,1%
4.	Iskorištenost kapaciteta (M/M) final.	NOV	-	8,0%
5.	Trgovinski bilans (u milijardama JPY)	DEC	787,6	582,4
6.	Izvoz (G/G)	DEC	15,9%	17,5%
7.	Uvoz (G/G)	DEC	43,0%	41,1%
8.	Stopa inflacije (G/G)	DEC	0,9%	0,8%
9.	Stopa temeljne inflacije (G/G)	DEC	-0,6%	-0,7%

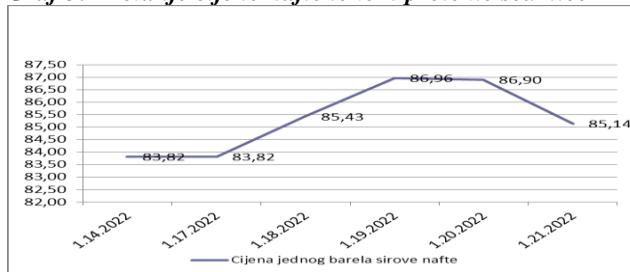
JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio pad sa nivoa od 130,35 na nivo od 128,98. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad sa nivoa 114,19 na nivo od 113,68.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze u utorak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 83,82 USD (73,45 EUR). Tržište nafte u SAD u ponedeljak je bilo zatvoreno zbog praznika. Tokom trgovanja u utorak cijena nafte je bilježila rast, jer su investitori vjerovali da će globalna ponuda ostati ograničena zbog suzdržanosti velikih proizvođača, a koja će biti nadoknađena rastom proizvodnje u Libiji. Narednog dana, u srijedu, cijena je nastavila da se povećava, te je dostigla najveći nivo od 2014. godine, u značajnoj mjeri zbog mogućnosti prekida u isporuci nafte nakon napada u zalivu na Bliskom istoku, a što se dodatno odrazilo na ionako slabija očekivanja kada je u pitanju isporuka ovog energenta. Goldman Sachs procjenjuje da bi se cijena nafte mogla približiti nivou od 100 dolara po barelu tokom III kvartala ove godine. Prognoze su povećane za 2022. godinu i za narednu godinu na 96 i 105 dolara po barelu, respektivno, sa prethodnih 81 i 85 dolara po barelu. Morgan Stanley je takođe revidirao očekivanja rasta cijene nafte, te sada očekuje da će cijena jednog barela sirove nafte premašiti nivo od 100 dolara po barelu krajem ove godine. EIA predviđa da će proizvodnja nafte zemalja članica OPEC-a imati tendenciju rasta tokom 2022. godine, uprkos nedavnim neplaniranim prekidima ponude nafte u Libiji. EIA očekuje da će proizvodnja nafte članica OPEC rasti za 2,7 miliona barela dnevno tokom 2022. godine, te će se povećati na 34,3 miliona barela dnevno. EIA procjenjuje da OPEC i dalje drži viši nivo slobodnih kapaciteta u odnosu na istorijski prosjek.

Cijena nafte je na sedmičnom nivou zabilježila rast od 1,57%. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 85,14 USD (75,05 EUR).

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

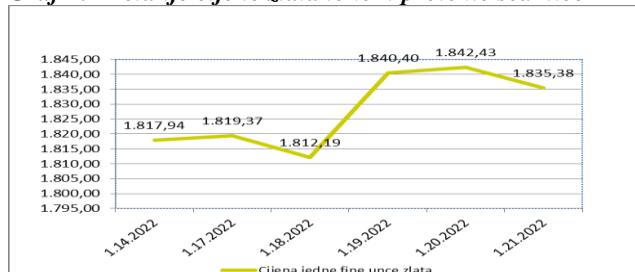
Na otvaranju londonske berze metalu u ponedeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.817,94 USD (1.593,15 EUR).

U ponedeljak je cijena zlata blago povećana, kako su trgovci odmjeravali očekivanja u vezi sa monetarnom politikom koja se trenutno suočava sa opasnostima od novog talasa Covid19 u SAD. Narednog dana cijena je blago smanjena pod uticajem rasta prinosa i špekulacija da će Fed biti agresivniji vezano za pitanje pooštravanja monetarne politike sa ciljem da se suzbije najviša inflacija zabilježena u skoro posljednje četiri decenije. Rast cijene zlata je nastavljen do četvrtka pod uticajem blagih promjena prinosa na državne obveznice SAD, dok su geopolitički rizici prouzrokovani odnosom Ukrajine i Rusije pružili snažniju podršku cijeni zlata. Američki državni sekretar Anthony Blinken je na konferenciji za novinare u Kijevu, koju je održao zajedno sa ministrom inostranih poslova Ukrajine, izjavio da je potrebno sagledati trenutno stanje, procijeniti gdje se nalaze, te ocijeniti da li postoje mogućnosti za nastavak diplomacije i dijaloga.

Cijena zlata je krajem sedmice smanjena pod uticajem blagog smanjenja tržišne mjere inflatornih očekivanja, što povećava realne prinose na državne obveznice. Prinosi na državne obveznice SAD su trenutno pod uticajem očekivanja predstojećeg sastanka FOMC-a. Zvaničnici su već ukazali na mogućnost povećanja kamatne stope nekoliko puta u ovoj godini kako bi se suzbila inflacija koja je u decembru dostigla najveći nivo u posljednjih 40 godina.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.835,38 USD (1.617,93 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je povećana za 0,96%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:

Služba Front Office

Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.